

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn den 7. december 2023

Orientering nr. 19/2023

Aftaler om midler til Færøerne på den danske finanslov

MF Anna Falkenberg (SP) har i en pressemeddelelse den 27. november 2023 oplyst, at hun ifm. indgåelse af den danske finanslov har lavet aftaler med regeringen om støtte til:

- forskning i udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik (5,5 mio. kr.)
- forskning i havstrømmene omkring Færøerne (15,8 mio. kr.)
- undervisning i den danske folkeskole om færøske forhold (6 mio. kr.)

Af Portal.fo (færøsk netavis) den 27. november 2023 fremgik det, at MF Sjúrdur Skaale (JF), har lavet en aftale med regeringen om 20 mio. kr. til etablering af et nyt Sjósavn (maritimt museum), som også skal være et maritimt forskningscenter. Aftalen er betinget af, at resten af finansieringen er opnået om et år. Anna Falkenberg og Sjúrdur Skaale har endvidere sammen indgået aftale med regeringen om 2 mio. kr. til Rigsfællesskabets Højskolestipendium. Lagtingmedlem Annika Olsen (Tjóðveldi) har efterfølgende anfægtet de indgåede aftaler og udtaler, at koalitionspartierne er enige om at reducere statens tilskud til Færøerne med 100 mio. kr. i denne valgperiode, og samtidig skaffer de færøske folketingsmedlemmer millioner på den danske finanslov til Færøerne gennem bagdøren, hvilket hun finder kritisabelt.

Lagtingets Udlandsudvalg ønsker ændringer i udvalgets rolle

Lagtingsmedlem Lilja Weihe (Tjóðveldi), der er medlem af Lagtingets Udlandsudvalg, har i et læserbrev den 21. november 2023 udtalt, at Lagtingets Udlandsudvalg bør ændres således, at det bliver et udlands- og forsvarspolitisk udvalg, og at arbejdsområdet bør udvides således, at landsstyret ikke kun skal rådføre sig med udvalget, men også skal informere udvalget løbende om udlands- og forsvarsforhold. Af den nuværende koalitionsaftale fra december 2022 fremgår det, at: *”Udlandsudvalg omdannes til et udenrigs- og forsvarspolitisk udvalg, hvor alle partier er repræsenterede, og udvalgets rolle i ordningen vil blive beskrevet tydeligere.”* Et bredt flertal i Udlandsudvalget støtter op om Liljan Weihe's forslag.

Lagmanden på besøg i Indien

Lagmand Aksel V. Johannesen har sammen med en delegation fra det færøske erhvervsliv deltaget i konferencen ”India Nordic Baltic Business Conclave” i New Dehli, hvor lagmanden var hovedtaler til åbningen af konferencen. Formålet med rejsen var at etablere forbindelse mellem færøsk og indisk erhvervsliv. Lagmanden holdt endvidere møder med udenrigsminister Dr. J. Jaishankar og handelsminister Piyush Goyal, hvor der blev talt om, hvordan Færøerne og Indien kan styrke deres handelsforbindelser, i særdeleshed indenfor fiskeri, opdræt og IT. Lagmandens tale kan læses [her](#).

Høgni Hoydal til møder med britiske ministre

Det følger af pressemeddelelse af 29. november 2023, at landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Høgni Hoydal på sit besøg i London den 29. november 2023 har afholdt møde med den britiske forsvarsminister Timothy Minto. På mødet talte man bl.a. om Færøerne og Storbritanniens gode grundlag for et betydeligt samarbejde mellem landene på det forsvarspolitiske område, herunder at det britiske forsvars fly og skibe har besøgt Færøerne langt oftere de seneste årene. Endvidere blev samarbejds muligheder indenfor kontrol med luftrummet og cybersikkerhed diskuteret. Høgni Hoydal mødtes ligeledes med europaminister Leo Docherty. Konkrete udfordringer i frihandelsaftalen mellem Færøerne og Storbritannien blev behandlet på mødet, ligesom man også overordnet talte om at styrke samarbejdet indenfor grøn omstilling, digitalisering, samfærdsel, uddannelse, forskning, samt forsvar og sikkerhed. På sit besøg i London holdt Høgni Hoydal en tale til den 33. generalforsamling i IMO, hvor han bl.a. lagde vægt på, at i tider med krig og konflikt mellem lande, er internationalt samarbejde og international lovgivning vejen frem. Han påpegede bl.a. betydningen af havmiljøet, som kræver, at der tages ansvar for at sikre mangfoldighed og igangsættelse af bæredygtige systemer, som tilgodeser fremtidige generationer. Sikkerhed på havet og søfolkenes velfærd er at største betydning for Færøerne, sagde Høgni Hoydal, hvis tale kan ses [her](#).

Norges udenrigsminister bekræfter bunkring på åbent hav

MF Sjúrdur Skaale har i regi af Nordisk Råd (spørgsmål E6/2023) stillet den norske regering spørgsmål om, hvorvidt norske olieskibe har bunkret olie til russiske fiske- og fragtskibe på åbent hav efter den 24. februar 2022 og i så fald, om denne aktivitet er øget siden 12. juli 2023. Norges udenrigsminister Espen Barth Eide har i brev af 24. november 2023 til Sjúrdur Skaale svaret, at de norske myndigheder har modtaget rapportering om, at norske fartøjer bunkrer russiske fartøjer på åbent hav, og at norske myndigheder følger situationen. Espen Barth Eide udtaler, at norske skibe er omfattet af de sanktioner, som Norge har sat i kraft mod Rusland. Svaret kan læses [her](#).

Retten på Færøerne tildelt økonomisk løft på 8,7 mio. kr.

Regeringen og Folketingets partier har indgået en ny flerårsaftale for domstolenes økonomi for perioden 2024-2027. I den forbindelse har der været afholdt møder mellem justitsminister Peter Hummelgaard, landsstyremand for justitsanliggender Bjarni Kárason Petersen, MF Sjúrdur Skaale og MF Anna Falkenberg. Med aftalen lægges der op til en række initiativer vedr. Retten på Færøerne, som bl.a. skal understøtte en flerårig indsats for at håndtere rettens udfordringer i relation til IT-understøttelse. Retten på Færøerne vil blive tildelt et økonomisk løft på 8,7 mio. kr. over perioden.

Strafferetten blev overtaget af de færøske myndigheder den 1. marts 2010, og området har efter overtagelsen været reguleret af hidtil gældende dansk lovgivning. Lagtinget har nu vedtaget en lagtingslov om den almindelige del af straffeloven mhp. i første omgang at få en færøksproget udgave af loven. Den specielle del af loven er tidligere oversat til færøsk. Da der imidlertid alene er tale om oversættelser af den hidtil gældende danske lov, som bygger på danske samfundsforhold, har landsstyremand for justitsområdet Bjarni Kárason Petersen udtalt, at landsstyret nu vil iværksætte et arbejde med at udarbejde forslag til en ny straffelov for Færøerne, der indholdsmæssigt bliver tilpasset færøske samfundsforhold og sprog.

Lagtinget har ligeledes vedtaget en ændring af fuldbyrdelsesloven på Færøerne, som medfører indførelse af en fodlænke- og udslusningsordning gældende fra den 1. juli 2024, hvorefter man på Færøerne kan opnå tilladelse til strafudståelse på bopælen.